

Wijkblad Overhoven

18e jaargang - nr. 7 - augustus 1992

KLOKFEESTEN 3 T/M 6 SEPTEMBER

Voor de zeventiende keer in successie zijn er weer de bekende en beroemde Klokfeesten!

In 1976 gestart als wijkfeest is dit festijn inmiddels uitgegroeid tot hét feestweekend voor de regio. Werden vroeger de Klokfeesten grotendeel bezocht door inwoners van Overhoven, nu tref je bezoekers aan uit alle windstreken. De Klokfeesten behoren bij Overhoven, zoals de Oude Ambachten bij Einighausen en het Bloemencorso bij Limbricht.

Voor Elk wat wils

Het programma is gestoeld op een ijzersterke formule; immers in 10 jaar is er vrij weinig aan het programma veranderd. Aan elke leeftijdsgroep wordt telkenjare gedacht, zodat iedereen van drie tot honderddrie jaar aan zijn/haar trekken komt.

Kinderen worden geschminkt, de tieners gaan naar de *W.W.-Band*, de volwassenen zoeken koopjes op de braderie en gaan 's avonds lekker feesten met *Con Amore*.



KROETWöSJ



martien I. geers sittard b.v.
terreindienstwerk
specialistisch hlsjwerk

martien I. geers
grond- en kabelwerken b.v.

6136 EG sittard, overhoven 68

Tel.046-519331

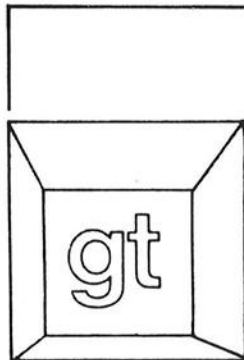
Yorkshire Terriër Kennel van
Sint Rosahof



Mariet Renssen

Rosastraat 8
6136 XG Sittard
Telefoon 046-514658

Gediplomeerd trimster
Behandeling volgens afspraak



Guus
Timmermans
herenmode

Paardestraat 17
6131 HA Sittard
Tel.: 046-526973

Boerderij FIJEN

Elke week
speciaal
aanbiedingen



Groente

Voor uw
- Aardappelen
- Groente en fruit
- Eieren



Fruit

Vouerweg 39 - Sittard. Tel. 046 - 512651

UW OPTICIEN

LEON DE WEVER

STEENWEG 72
SITTARD

Coumans Assurantiën

Alle:

- verzekeringen
- financieringen
- hypotheke
- sparen/beleggen
- pensioenen

Voor particulieren en bedrijven

Telefoon 046 - 52 50 11

Thorbeckestraat 2 ● 6136 SS Sittard

ROUSSEAU

Een begrip in
KERSENBONBONS met steel
PINDAROTSJES met echte chocolade
PRALINÉ TRUFFELS

Chocoladeverwerkende industrie ROUSSEAU
Abraham Kuiperstraat 2 - 6136 DE SITTARD - Telefoon 046 519282

Wanneer men dan na een korte nachtrust het Frühshoppen bezoekt, dan treffen bezoekers twee topkapellen aan: "Laot mer Gewaere" uit Sittard en de "Bessemekapel" uit Born. Beide kapellen staan garant voor een gezellig feest.

De zeskamp op vrijdag, de braderie en de Nacht van Overhoven op zaterdag en het Frühshoppen op zondag zijn gratis toegankelijk. Wat niet gratis is, zijn de drank en het grote assortiment eten ! Dat moet U zelf betalen.

Gezellige Klokkeesten 1992 in de tent naast de Kerk in de Geldersestraat toegewenst!!

Programma Klokkeesten 1992

Alle activiteiten vinden plaats in de grote tent naast de Kerk.

donderdag 3 september:

20.00 u - 21.15 u.: *Private Justice* in het voorprogramma van
22.00 u - 01.00 u.: *W.W. Band*

Entree aan de tent : fl. 10,=.

Voorverkoop á fl. 7,50 bij: Drogisterij Kurvers - Kremers
Overhoven 39
Sigarenmagazijn Jo den Rooyen
Rijksweg Noord 18

Vrijdag 4 september:

19.00 u.: *Zeskamp*, in de nabijheid van de feesttent met als klapstuk de play-back met medewerking van een bekende d.j. Negen ploegen zullen strijden om de hoogste eer. De Daelenbroekstraat en de Judoclub maken kans om de

Wisselbeker definitief in het bezit te krijgen, aangezien zij al twee keer de zeskamp gewonnen hebben.
De toegang is gratis.

Zaterdag 5 september:

10.00 u.: *Luikse Markt en Braderie*.

Een honderdtal kramen staan dan opgesteld in de Geldersestraat. De traditionele klokkramen zijn herkenbaar aan het Klokvignet.

Achter de tent op het grasveld is er een *kindermarkt* waar kinderen hun speelgoed kunnen verkopen.

12.00 u.: *Start van de grimeermiddag*.

Voor fl. 1,= kunnen kinderen zich laten grimeren.

Buiten staan weer veel kinderspellen opgesteld.

Voor de kindermarkt kunnen kinderen zich opgeven bij Mevrouw Rien Schrijen, Pater Schreursstraat 1, telefoon 514419. De inschrijfkosten bedragen fl. 5,= per standplaats.

De Kapel "Hel en Valsj" zal gedurende de middag voor een juiste stemming in de tent zorgen.

19.00 u.: *Plechtige Eucharistieviering* m.m.v. diverse Overhovense Muzikanten.

20.30 u.: Goede wijn behoeft geen krans. De alom bekende "Nacht van Overhoven".

Een supergezellige avond/nacht met het reeds bekende Klokkest: *Con Amore*.
Gratis entree.

Zondag 6 september:

11.00 u.: *Plechtige Klokmis* in de feesttent, die met serene klanken door *Fanfare St. Barbara* uit Sanderbout wordt opgeluisterd.

Zegenin g van de Kroetwösj

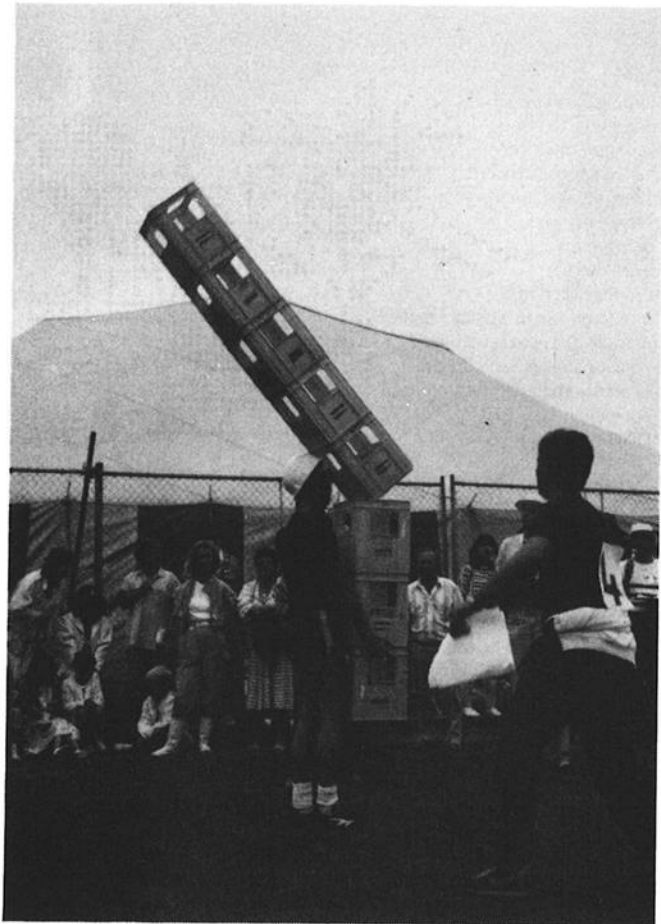
12.30 u.: *Jetzt geht die Party richtig los !!*

Frühshoppen met medewerking van de Kapel "Laot mer Gewaere" o.l.v. Kapellmeister Frans Frissen, waarna het feest wordt voortgezet met de "Bessemekapel" uit Born.

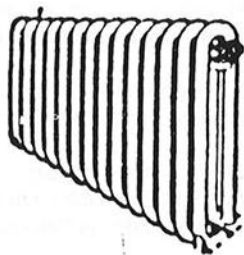
Er is (buiten het bier en fris) koffie met vlaai verkrijgbaar. De pannenkoekenkraam en de barbeque draaien evenals op zaterdag ook nu weer op volle toeren.

Vanzelfsprekend is ook nu weer geen entree.

Op zaterdag 19 september om 20.30 uur:
Medewerkersavond in Oos Kaar.



CENTRALE VERWARMINGEN - GASINSTALLATIES



Fa. H. HAAS

NUSTERWEG 17
6136 XA SITTARD

OOS KAAR



grote en kleinere zalen zeer geschikt voor:
vergaderingen, bijeenkomsten, feesten, koffietafels, bruiloften enz.
Tevens is er een gezellig café.

De accommodatie is geopend:
di, wo, do, za van 19.00 uur tot 02.00 uur
Vrijdag van 16.30 uur tot 02.00 uur
Zondag van 19.00 uur tot 01.00 uur
Maandag gesloten

Telefoon 046 - 52 64 10

Voor informatie en reserveringen: telefoon 046 - 52 13 78

INTERPOLIS PRIVEPAKKET®

**Drie uitstekende verzekeringen
in één pakket:**

Aansprakelijkheidsverzekering
Inboedel/woonhuisverzekering
Autoverzekering

Interpolis heeft voor u de drie meest voorkomende verzekeringsvormen voor particulieren gecombineerd in één pakket. Zodat u uw verzekeringen onder kunt brengen op één vertrouwd adres en tegelijkertijd kunt profiteren van de voordelen die het Interpolis Privépakket u biedt.

U geniet namelijk van lage premies en een verbeterde dekking en pakt bovendien **10% EXTRA KORTING** op uw autoverzekering.



Uw Rabobank vertelt u graag alles over het Interpolis Privépakket en rekt samen met u uw voordeel uit.

Kantoren:

Tempelplein 15 Sittard tel. 59 27 27

tijdelijk:

Engelenkampstraat 27 Sittard tel. 59 27 27

Broeksittarderweg 154 Sittard tel. 59 27 70

Veestraat 30 Sittard tel. 59 27 80

Tunnelstraat 95 Sittard tel. 59 27 85

Raadhuisstraat 3 Limbricht tel. 59 27 65

Rabobank



Pastores:
W. Vergouwen
J. Sneekes
Geldersestraat 39
Sittard (046-512163)
Giro: 1 03 53 14 t.n.v.
Parochie H. Hart

ONVOORSTELBAAR

Boodschappen doen betekent voor sommige mensen een noodzakelijk kwaad, anderen genieten ervan. Ik behoor tot de laatste categorie. Meestal loop je namelijk wel een bekende tegen het lijf, vooral in een supermarkt.

"Fijn dat we elkaar eens weer ontmoeten. Hoe is het met jullie?"

Die vraag hield meer in dan alleen een vorm van beleefdheid en dat begreep zij dan ook onmiddellijk. In de loop van de jaren waren er nogal wat schoonheidsfoutjes in hun huwelijk binnen geslopen. Zij had al eens tegen mij gezegd: "Ik moet er niet aan denken dat mijn man over een paar jaar gepensioneerd wordt. Dat wordt een regelrechte ramp en ik weet niet of ik het dan wel met hem uithoud. Hij is zo verschrikkelijk moeilijk en nu gaat hij gelukkig iedere morgen nog de deur uit."

Hij had een baan waarbij hij met 55 jaar thuis kwam. Hij was nu zo'n anderhalf jaar gepensioneerd en ik was dus wel zeer benieuwd hoe nu de verhouding tussen die twee was.

"Het is onvoorstelbaar, maar het gaat buitengewoon goed met ons tweeën: hij is gewoon een heel ander mens geworden, niet voor te stellen. Het is net of we samen een nieuw leven begonnen zijn. En ik geloof dat ik er ook achter ben hoe dat komt. Dat beroep wat hij had bracht enorm veel spanning met zich mee en die spanning reageerde hij thuis af. Die druk is nu weggefallen en dat doet hem blijkbaar goed. Ik kan er nog niet over uit."

In verhalen over pensionering hoor je soms dat dan juist de problemen komen, omdat beiden heel erg moeten wennen aan dat nieuwe levensritme. Als de vrouw iedere morgen haar man de deur uit ziet gaan - en zo was het vooral in het verleden - dan hebben beiden een eigen leven en als het goed is hebben zij elkaar 's avonds heel wat te vertellen. Beiden hebben hun eigen invulling van zo'n dag. Dat wordt ineens anders als ze samen thuis zijn.

Het is dan ook zeker niet overdreven als man en vrouw zich samen voorbereiden op die 'derde leeftijd', zoals de Fransen dat noemen. Er worden zo hier den daar bezinningsdagen of bezinningsavonden gegeven om man en vrouw samen op die nieuwe periode in hun leven voor te bereiden.

Overigens betekent pensionering niet: niets meer doen. De maatschappij zou totaal ontregeld zijn als het leger van vrijwilligers zou ophouden te bestaan, en die vrijwilligers treffen we vooral aan onder de 'plussers'.

Gepensioneerd zijn kan ook op een andere manier een pluspunt worden.

*Uit "Oogst"
B.J. ter Bekke
Geestelijk adviseur KNBTB*

PROGRAMMA BEZINNINGSHUIS REGINA CARMELI

SEPTEMBER

Thema-avond: *New Age en Reïncarnatie*
Leiding: Zeereerwaarde Vicaris Dr. J.M. Punt
Datum: Woensdag 16 september
Begin: 19.45 uur.
Kosten: Vrije bijdrage.

Bezinningsdag

Thema: *'God, hoe Gij bestaat, verwondert mij'*

Godservaringen bij heiligen

Leiding: Mgr. Dr. J. Hermans, pr

Datum: Zaterdag 19 september.

Begin: 10.00 uur en sluiting 17.00 uur.

Kosten: f 12,50 en lunchpakket meebrengen.

Meditatieweekend - in stilte -

Thema: *'Bekleed je met de nieuwe mens'*

Praktische beleving en begeleiding van meditatie.

Leiding: P. Paul De Bois, karmeliet (Brugge)

Begin: Vrijdag 25 september 18.00 uur.

Sluiting: Zondag 27 september 16.00 uur.

Kosten: f 90,-.

KREATIEF CENTRUM



ZONDAG 13 SEPTEMBER OPEN DAG KREATIEF CENTRUM SITTARD

Op zondag, 13 september 1992 te Sittard, Rijksweg Noord 232 houdt het Creatief Centrum van 11.00 uur - 17.00 uur Open dag

Het creatief Centrum biedt iedereen (volwassenen, kinderen en jongeren) de gelegenheid om kosteloos en geheel vrijblijvend kennis te maken met diverse vormen van creatieve vrijetijdsbesteding.

Op de Open Dag worden o.a. demonstraties gegeven van

- keramiek (potten draaien en handvormen)
- beeldhouwen en boetseren
- tekenen en schilderen
- grimeren.

Informatie over *andere vormen* van creatieve vrijetijdsbesteding wordt U graag op deze Open Dag verstrekt. Verder zijn er diverse informatie-stands.

Onder het genot van een drankje aan de bar kan men zich in een gesprek met docenten en kursisten nader oriënteren over wat het Creatief Centrum te bieden heeft.

Enige vooropleiding of ervaring is niet vereist voor deelname! Enthousiasme voor een expressieve activiteit is het enige vereiste.

De medewerkers van het Creatief Centrum heten U van harte welkom.

De volgende opleidingen zijn mogelijk:

- Beginkursus
- Costumière
- Coupeuse
- Modevaktekenen
- Lerares in het modevak
- Coupeuse en lerares in de Parijse coupe
- Hoofdlerares
- Herenvak
- Hoedenmodiste

De cursussen starten 1 september. De gemiddelde tijdsduur van deze opleidingen is 1 á 2 jaar. Bovenstaande opleidingen kunnen worden afgesloten met een examen en het behalen van een diploma.

Modevakschool "Conoscenza della Moda"

Cortenbachstraat 1, 6136 CG Sittard. Tel.: 046 - 582802



JACQUES SCHREURS: ZIJN JEUGD (1)

Jacobus, Hubertus Schreurs werd geboren te Sittard op 9 februari 1893, als eerste kind van Johannes Hubertus Schreurs en Johanna - Angelina Brouns. Vader was afkomstig uit een welgestelde familie uit Grathem waar de ouders een groot huis bewoonden, de Basse - Cour genaamd. Moeder kwam uit Panheel. Beiden kwamen uit een kinderrijk gezin.

Zij huwden te Heel en vestigden zich in Sittard, waar Jac Schreurs een bekende Beekse grossierderij vertegenwoordigde en een herberg opende in de Helstraat.

Vader kon goed wennen aan het stadsmilieu waarbij hij al spoedig de sympathie had van hoog tot laag en opgenomen werd in het gilde van schutters en muzikanten. Moeder echter werd het heimwee te machtig en zo trok het jonge gezin na korte tijd weer terug naar Panheel, waar het tot 1928 zou blijven wonen. Daar werden nog 6 kinderen geboren.

Vader Jan moet een gezellige man geweest zijn, die de zoon graag in het water zag schijnen. Na zijn verblijf in Sittard verdiende hij zijn brood als herbergier en slager. Initiatieven om tot hogere materiële welstand te komen, liet hij aan zijn vrouw over, die later ook nog een winkel in textiel en koloniale waren aan haar nering toevoegde.

Min of meer avontuurlijk zoals dat zijn familie in het bloed zat, trok hij graag op jacht om zich dan achteraf thuis of in een gezellige herberg om de geestigheden van zijn broer Mathieu en van nog enkele andere lustige makers zinnen te verkneukelen om de sterke verhalen die er werden opgedist.

Het zijn die jacht en dat vertellen daarna die Jacq. Schreurs voor altijd hebben beïnvloed en in zijn dichterlijk werk diepe sporen hebben nagelaten. Ook grootvader Schreurs, die onze dichter zijn voornaam gaf, was een man met een aparte fantasie: "Hij had namelijk een Koe met een glazen oog, een houten poot en met een bril op". De oudste broer van Vader Jan week uit naar Amiëns (Fr.). Zijn jongste naar Brussel en hij zelf en broer Mathieu werkten geruime tijd in Luik als slager. Een zekere gerichtheid naar de Franse cultuur van de familie Schreurs valt hieruit te constateren.

Heel anders was zijn moeder Anna. Zij had een kordate natuur en dwong respect af door de manier waarop zij, naast haar enigszins "Bohemiënachtige" man haar gezin leidde. Zoals ook haar man had Anna Brouns, een grote liefde voor de natuur en waar deze liefde bij hem meer avontuurlijk gekleurd was, had zijn vrouw een meer poëtische houding tegenover de natuur. Van moeders Sittardse tijd vertelt Schreurs dat ze

graag met de kinderwagen langs de wallen liep. Van zijn 2 broers Antoon en August en zijn 3 zussen Maria, Tine en Anna waren het vooral de twee laatsten en August waar Jacq. het meest contact mee had.



HET KAN HEM GEBEUREN...

*Het kan hem gebeuren dat hij
in bed gelegen
te luisteren ligt naar de wind en regen
en dat dan plotseling
van overal vandaan
heel de mensheid
te snikken staat onder zijn venster,
zijn moeder vooraan -
En de kreet van de haan
draagt dan weer verder
dan zijn vleugels reiken.*

Jac Schreurs m.s.c.

LEVEN

*Leven dat is zien met je ogen open
leven is zien dat je voeten lopen
leven dat is zien, leven is horen
dat je niet voor spek en bonen bent geboren.*

Toon

Uit: Fluiten naar de overkant - uitgave Elsevier

DE KROETWÖSJ

DE "kruidwis," zoals de algemene naam van deze gewijde bos kruiden heet, beschermt mens en dier tegen o.a. onweer, ziekten en ander onheil. Lucanus (39-65 voor Christus) beschreef 9 kruiden, die in het vuur geworpen dienden te worden, om geesten te verdrijven. Bij oogstfeesten werden kruiden in de offervuren geworpen. Freya, de godin van de natuur, werd later vervangen door Maria. Vandaar dat op 15 augustus (Maria Hemelvaart), of op 8 september (Maria's geboorte), de kroetwösj wordt gezegend. Bij onweer wordt nu nog een stukje van de kroetwösj afgesneden en in het vuur gegooid tegen bescherming.

Naast de aren van 2 graansoorten (tarwe en gerst), die de voedende kruiden vertegenwoordigen zijn er ook de onheilwerende kruiden en bladeren, zoals (absint) alsum (tegen de muggen), het blad van de okkermoot en het leverkruid (tegen onweer). Duizendblad verjaagt heksen en geesten.

Een derde categorie van kruiden vormen de geneeskrachtige kruiden, zoals het genoemde leverkruid, dat helpt bij darmontstopping en spijsvertering door o.a. de stimulerende werking op de gal, de milt en lever, tegen geelzucht en als liefdesdrank.

Verder vinden we het duizendblad, dat bloedstelpend is en bij gezwellen en moeilijkheden bij het plassen gebruikt wordt. Bij kies- of tandpijn helpt een stukje wortel van het genoemde duizendblad tegen de pijn.

Het bekende boerenwormkruid is een geneeskrachtig kruid, dat gebruikt wordt tegen wormen. Het is zweetuitdrijvend, bloedvloeiingsregelend en het helpt bij opgeblazenheid. De tanacetine, die in blad en bloem zitten is giftig.

Ieder jaar is het moeilijk de kruiden van de kroetwösj bij elkaar te krijgen. een aantal planten, zoals het leverkruid wordt steeds zeldzamer, terwijl andere voordat ze uitgebloeid zijn geplukt dienen te worden. Toch is het een oud gebruik dat we in ere dienen te houden als belangrijk onderdeel van de folklore in onze omgeving. De kleine vergoeding, die voor de kroetwösj gevraagd wordt, is t.b.v. de kerk van Overhoven.

SITTARD - LET OP UW BOMEN

In onze dagen leggen wij zo nadrukkelijk en veelvuldig het aksent op de milieu-problematiek.

Er gaat haast geen dag voorbij of we worden ermee gekonfronteerd; horen en lezen erover. Nu ook in ons eigen Sittard. We hebben het dan over de beeldbepalende bomen op de hoek Wilhelminastraat - Parklaan. Op deze oergezonde bomen (beuken) gaat de gemeente een aanslag plegen! Ze moeten wijken voor een te bouwen appartementenkompleks op die plaats. Verbijstering alom als je in de krant leest dat de groenstructuur niet eens meegenomen is in het bestemmingsplan; ofschoon o.a. vanuit het IVN hierom gevraagd is dit wél te doen.

Aktie was er dus - reactie bleef evenwel uit.

In de Aktualiteitenrubriek "Achter het nieuws" van 23 mei j.l. kwamen de Rode Beuken van Sittard ook ter sprake. Daar werd gesteld dat de Nederlandse Wet geen bescherming biedt aan beeldbepalende bomen in de binnenstad en dat ongestraft tot kappen kon worden overgegaan. Als dat zo is, wordt het dan niet eens hoogtijd ...

Hebben wij nog mensen met gezag die op de barricade durven te gaan staan? Hoe kunnen wij onze jeugd nog geloofwaardig voorhouden dat ze zorgvuldig met de natuur dienen om te gaan? En hoe zit dat met de jaarlijkse boomplantdag door leerlingen van de basisschool in tal van Nederlandse Gemeenten? Ridicule als je het één tegenover het ánder plaatst, nietwaar?

Bovenstaand kapplan is helaas geen incident, niet direct in Overhoven zelf, maar wel in onze eigen gemeente. Is Overhoven echter altijd gespaard gebleven? Zijn daar geen aanslagen gepleegd op de natuur? En hoe staat het er met de beplanting? Kunnen er niet méér bomen in Overhoven gepland worden? Uiteraard geven bomen wel eens wat overlast, maar weegt dat op tegen de voordelen? Spreekt men tegenwoordig soms ook niet wal ál te vlug van overlast? Een beetje tolerantie ten aanzien van de natuur zou heus geen kwaad kunnen. Zeker als we bedenken welke voordelen een Boom ons verschaft:

- geeft ons zuurstof
- neemt kooldioxyde op
- zorgt voor de

vochtigheid van de lucht (een volwassen boom kan wel 500 liter water per dag evaporeren (uitwasmen))

- geeft schaduw (bescherming en verkoeling)
- vangt stof op
- dempt geluid
- is een onderkomen voor vogels
- biedt natuurlijke schoonheid in zomer en winter.



*Inwoners van Overhoven, let op Uw zaak!
Handen af van onze bomen,
Ze zijn het kappen nimmer waard -
Ze hebben niemand kwaad gedaan!*

Stichting Wijkblad:

L. Verheije, Geldersestraat 8, tel. 51 80 44
T. Maessen, Rijksweg Noord 195, tel. 52 55 58
J. van Eijk, Walborgstraat 3, tel. 52 23 17
G. Voet, Rolandsweg 2, tel. 51 88 89
H. de Man, Rijksweg Noord 193, tel. 51 59 88
T. Slangen, Rosmolenstraat 42¹, tel. 51 72 15
M.J. Kelleners, Kastelenweg 23, tel. 52 10 17

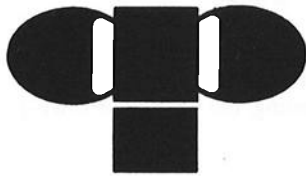
**Kopij inleveren vóór 15 september bij voorkeur bij Rijksweg Noord 193 (H. de Man).
Advertenties: de heer G. Voet, Rolandsweg 2**

Volgend wijkblad verschijnt 2 oktober 1992



**Slijterij
Gilissen-Nohlmans**

Rijksweg Noord 235
6136 AB Sittard
telefoon 046-512362



**WAARBORG
VOOR KWALITEIT**



ad

pfennings

SCHILDERSBEDRIJF B.V.
RIJKSWEG NOORD 188 SITTARD - TEL. 046-512434

Cafetaria 'MAJA'

Oude Heiweg 7 • Overhoven - Sittard • Telefoon 046 - 58 11 82



presenteert
de GRILL MASTERS



**6 Dagen open van 16.00 tot 24.00 uur
Maandag gesloten**

UIT EIGEN KEUKEN:

Sausen
Zuurvlees
Goulash
Flamboria
Zigeuner
Saté
Knoflook
Hotsaus

UIT EIGEN KEUKEN:

Bakplaat
Spare Rib
Schnitzel
Sjaslik
Saté 4 stokjes
Chili con Carne

UIT EIGEN KEUKEN:

Bakplaat
Hamburgers
Gyros
T-bone steak
Halve haan
Hongaarse Schnitzel



Iedere zaterdag vanaf 18.00 uur:

Vers gegrilde haantjes. Met andere woorden: *vers uit de grill gehaald!*

LEUK EN ... LEKKER IN DE BUURT!

Je geniet van je huis, je terras, de kleine maar gezellige tuin vol met bloemen, heesters en bomen op de achtergrond. Je bent dik tevreden en peinst niet over lange reizen en in files rijden, het leven is goed in Limburg.

Die zondag is het tropisch warm in ons anders zo kille kikkerlandje; ik ben in mijn zonnige keuken de laatste voorbereidingen aan het treffen om straks een smakelijke middagmaaltijd op tafel te kunnen zetten.

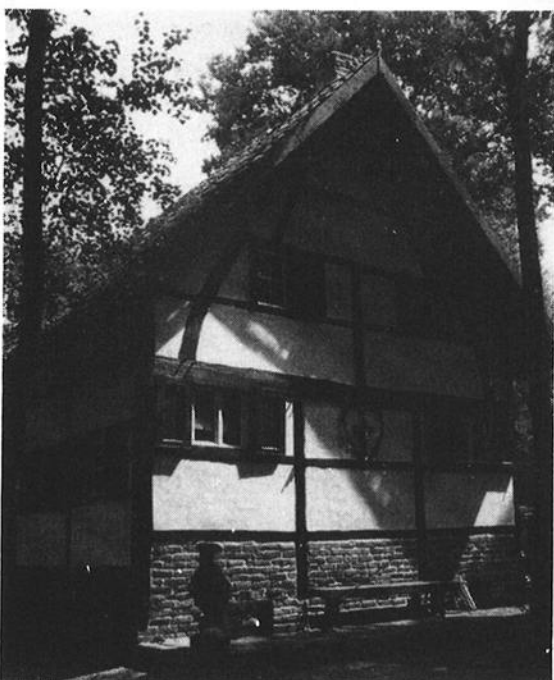
Dan wordt er aangebeld en ik word spontaan uitgenodigd om samen met vrienden een tochtje te maken, zo maar in de buurt wat rondrijden en genieten.

Ondanks mijn uiterst tevreden stemming heb ik nog nooit zo vlug mijn voorbereidingen gelaten voor wat ze waren; hup, andere kleren aan en de deur op slot! Zo'n onverwachte en ongecompliceerde invitatie geeft je een regelrechte kick. Bij hen aangekomen volgt een uitgebreid, gezamenlijk overleg want er zijn zoveel dingen in de naaste omgeving van Sittard te beleven, zodat een keuze gemaakt moet worden. In elk dorp is wel een feest of festival, maar met dit hete zomerweer (32° C.) gaan alle gedachten toch weer uit naar iets anders.

En wat wordt het? Jawel, het bos van Schinveld waar, geheel verscholen en ingeplant in een natuurlijke omgeving, het "Nonke Buusjke" gelegen is. Zeker niet bestemd om een toeristische trekpleister te worden, want dan is van de rust en de stilte, die onverbrekkelijk verbonden zijn aan deze plek, niets meer waar te nemen.

"NONKE BUUSJKE" straalt de sfeer nog uit van de eenvoudige en zo logisch-natuurlijke levenswijze uit de oude tijd (laten we, ruw geschat zeggen: van rond de eeuwwisseling). Je moet niet denken in een museum terecht te komen, want het is in al zijn facetten springlevend. Hier is ook geen sprake van nostalgie, maar je voelt wel een zeker verlangen naar het oude, het vertrouwde, dat in iedere mens aanwezig is. Natuurlijk hebben wij het fysiek gezien een stuk makkelijker dan onze groot- en overgrootouders, maar of zij minder gelukkig waren? Wie zal het zeggen?

Na deze filosofische beschouwing wil ik iets méér vertellen over de gebouwen van "Nonke Buusjke": in een kring staan alle gebouwen om een open binnenplaats, ze zijn als "vakwerk" gebouwd en aan de muren van deze gebouwen hangen gereedschappen en gebruiksvoorwerpen die in die tijd



gebruikt werden. Ook staan er diverse landbouwwerktuigen uit vroegere tijden, o.a. ploegen en eggen.

Tijdens de rondgang kom je langs een "wesjhok" (washok) waar je nog de verschillende attributen uit vroegere tijden kunt terugvinden zoals de wasteil met wasbord en de strijkstoof. Verder is er een stroopstokerij (nog in bedrijf en de stroop is te koop in het winkeltje) en een timmerwerkplaats met een met de hand te bedienen boormachine en een met de voet te bedienen houtdraaibank. In het weefhuis bevindt zich een weefgetouw uit 1750 met spinnewiel, vlaskam, enz. In de andere gebouwen ziet men de werktuigen van de klompenmaker, de "sjoester" (schoenmaker) en de smid met hoefstal (om paarden te beslaan).

Heel belangrijk is voor iedereen het "bakkes", de oven van de bakkerij die met "sjansen" (takkebossen) gestookt wordt en waar regelmatig vlaaien en broden gebakken worden voor de verkoop.

Er is een open "karresjob" (loods), er zijn meerdere stallen en een grote schuur waar enkele interessante machines/apparaten te zien zijn. Als laatste breng je dan een bezoek aan een woonhuis waar het hele interieur, geheel authentiek, van kelder tot zolder - onder begeleiding - bezichtigd kan worden. Alles eenvoudig ingericht, maar o zo gezellig!

De bovenverdieping laat de slaapkamer van het echtpaar zien, waar ook de allerkleinsten een slaapplek hebben. De oudere kinderen hebben een kamer, waar ze gezamenlijk een bed moeten delen. Twee aan het hoofdeind en twee aan het voeteneind. Ook de knecht en de meid heb-ben er een eigen slaapplek. De bezoeker krijgt ook een aardig zicht op de activiteiten van de huisnaaister, die van huis naar huis trok. Geen bankstel, geen T.L. of halogeenlampen, maar een gemakkelijke, ouderwetse leunstoel uit die tijd en kaarsverlichting, want hier vindt men geen electriciteit en geen gas, noch waterleiding. Helder, fris water komt uit de pomp en een z.g. Brabantse kachel zorgt voor een weldadige en aparte warmte.

Duidelijk waarneembaar is dit een plek waar mensen stil worden, waar ze tot nadenken komen. Voor de ouderen is er ook nog wel een gevoel van herkenning en voor de jongeren een blik in het verleden, een periode in de geschiedenis van de mens die zij niet kennen en waarvan zij niet kunnen weten hoe het was.

Het was een tijd toen vreugde aan de arbeid meer bevredigde dan de opbrengst en mensen nog geen robots waren, slaven van een onnatuurlijke productie- en consumptiemaatschappij. Na alles bezichtigd te hebben en tussen ganzen, krielkippen en poezen gewandeld te hebben, was het nu toch hoog tijd om de veel geprezen vlaai te gaan proeven.

Wij konden met z'n allen nog een vrije tafel bemachtigen met aan elke kant een lange ouderwetse bank met plantjes, een ouderwetse (maar nu ook weer in de handel zijnde) glazen wespen-/vliegenverdelger. Dank zij deze uitvinding kon je rustig van je, inderdaad heerlijke, vlaai en koffie genieten, zonder je tractatie te moeten delen met het gevleugelde leger dat in deze "pruimentijd" zo massaal in opmars is. Het was hier zo heerlijk koel en de boslucht zo puur, dat we nog een tijdje zijn gebleven, vooral toen wederzijdse kennissen ook nog bij het "Nonke Buusjke" neerstreken. De stemming onder de vele aanwezigen was per definitie goed, want als er iets is, wat vreugde-opwekkend werkt, is het wel deze entourage, midden in het bosje en het heerlijke klimaat onder de bomen; een prima sfeertje voor een gezellige babel.

De zon en de zuivere lucht hebben ons voelbaar opgeladen met nieuwe energie en ik wil dan ook graag eindigen met de spreuk die de "Nonkes" (oompjes) boven de uitgang hingen:

*"de Nonkes wensen U veel plezier!
Pe's en anger kier es God bleef!"*

Van mei tot en met september kan men - behalve op maandag - iedere dag terecht van 14.00 tot 18.00 uur.

Ook geschikt voor scholen, instellingen en groepen (op afspraak). Tel. 045-252286 - Schinveld.



Eksklusieve damesmode
chic gekleed - jong sportief

J.M. Willems – Limbrichterstraat 17 – 6131 EA Sittard

APOTHEEK LIMBRICHTERVELD

DEMPSEYSTRAT 34-36, TEL. 046-528099

OPENINGSTIJDEN:

maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 18.00 uur

zaterdag, zon- en feestdagen van 11.00 tot 12.00 uur en van 17.00 tot 18.00 uur

goudsmid tom smeets



sieraden

- ★ repareren
- ★ graveren
- ★ veranderen
- ★ ontwerpen

walborgstraat 1 (overhoven) sittard tel. 520212

Voor uw Rijbewijs



**Verkeersschool
de Maasketen**

Heistraat 29
6136 BA Sittard
Tel. 046-525333



M.J. HAMERS B
V NUSTERWEG 69
6136 KT SITTARD
TELEFOON 046-517247

- APPARATENBOUW
- PLAAATWERK
- KUNSTSTOF-INDUSTRIE
- MACHINE-REPARATIE

*Tevens toelevering op maat van
buis-, plaat- en
stafmateriaal in staal,
roestvrijstaal, aluminium en
kunststoffen.*

Trimsalon "CLAUDIA"

Uw adres voor:
HET WASSEN, KNIPPEN
SCHEREN EN PLUKKEN
VAN UW HOND

RIJKSGEDIPLOMEERD
VOOR ALLE RASSEN

Parallelweg 20, Sittard
Tel. 046-520967





MOLENS (5)

HET GEBRUIK VAN WATERMOLENS

Aanvankelijk zijn de molens ontwikkeld voor de voedselvoorziening, later is de molen ook gebruikt voor allerlei andere doeleinden van ambachtelijke en industriële aard.

I. Ten dienste van voedings- en genotmiddelen

- Graan- of meelmolens; korenmolens, grutmolens, pelmolens
- Oliemolens,
- Cichoreimolens, snuifmolens en ander gebruik.

II. Ten dienst van ambacht en industrie

- Metaalverwerking: ijzermolens, kopermolens,
- Textiel en kleding: volmolens, zeemsmolens,
- Houtzaagmolens,
- Papiermolens,
- Runmolens en ander gebruik.

Ad I:

Korenmolens.

Vroeger en ook nu is de watermolen in ons land het meest gebruikt als korenmolen; meestal als kleinschalige, ambachtelijke bedrijven, die in lokale behoeften voorzagen, zoals in Epen. In enkele goed bereikbare steden groeiden eenvoudige korenmolens wel eens uit tot grote meelfabrieken, zoals de "Korenschoof" in Utrecht en de molens op de Roer in Roermond.

Grutmolens braken het zaad van de boekweitplant, dat een voedserijke kern vol zetmeel bevat. Van boekweitgrutten of boekweitmeel maakte men pannekoecken en pap. Omdat het goedkoper was dan rogge of tarwe, werd het in veel streken in Oost-nederland in de 18e en 19e eeuw hét volksvoedsel bij uitstek. De grutterij werd daar op kleine schaal uitgeoefend; er waren grutwatermolens in Doesburg en Zutphen.

Pelmolens, vooral de grotere korenmolens waren ook ingericht als pelmolen, om gerstekorrels van hun bast of "pel" te ontdoen waardoor gort werd verkregen. De gerstekorrel mocht niet worden fijngemalen, maar alleen van de bast worden ontdaan. Waterpelmolens voorzagen uitsluitend in de plaatselijke behoeften, complete pelinrichtingen zijn nu nog te bezichtigen in de watermolens van Eibergen en Borculo.

Oliemolens zijn ná de korenmolens de oudste en meest verbreide watermolens; ze werden vaak in één bedrijf gecombineerd, dikwijls in dubbele watermolens. Ze waren ingericht om oliehoudende zaden te ontpersen, lange tijd vooral het zaad van de knolraap. De verkregen raapolie werd zowel als bakolie in het huishouden als voor de verlichting gebruikt. Vergeleken met het graanmalen was het productieproces van een oliemolen veel ingewikkelder. Het zaad werd eerst geplet in de kollergang, daarna werd het verwarmd op het vuister. Dit was een met veenplaggen gestookte oven die zó moest smeulen, dat het vocht in het zaad verdampte, maar de olie niet uit het zaad liep. De volgende stap was het "slaan" van de olie uit het zaad; dit gebeurde door de stampers of heien in de (olie)bank, een ruwe, vierkant gemaakte eikestam. De olie

werd in builen opgevangen die nog eens werden verpakt, en onder de heien in de oliebank gelegd. De uit de builen geperste olie werd voorslag olie genoemd.

Als er in plaats van knolraapzaad lijnzaad werd gebruikt bleef in de builen als bijproduct de lijnkoek over. Lijnzaad is het zaad van de vlasplant; lijnolie werd gebruikt voor de bereiding van olieverf. De lijnkoeken werden als veevoer gebruikt. De oliemolens kwamen overal voor, ze waren net als de korenmolens onmisbaar voor de dagelijkse behoeften, bijna altijd als kleinschalige, ambachtelijke bedrijfjes. De mooiste oliemolen is de Ursulamolen in Leudal bij Nunhem en vlakbij de prachtige Oliemolen aan de Caumerbeck in Heerlen. (een bovenslagmolen)



*Oliemolen
in
Heerlen*

Cichoreimolens.

Cichorei is een vervangsmiddel voor koffie, dat vooral in de Napoleontische tijd in Frankrijk ingang vond, toen de koffieaanvoer van overzee door de oorlogstoestand was afgesneden. De cichoreiplant werd in Zeeland, Noord-Brabant en de Friese veenwouden geteeld. In een cichoreimolen werden de wortels van deze plant gebrand in trommels, die door de waterkracht langzaam ronddraiden. Vervolgens werden de gebrande, door verschillende bewerkingen keihard geworden wortels tot cichorei vermalen, ook weer met waterkracht. Slechts enkele watermolens hebben als cichoreimolen dienst gedaan, o.a. in Borculo en Mander.

In Zutphen diende in de eerste helft van de 19e eeuw een watermolen als *snuijmolen*. Langdurig voorbereide tabaksbladeren werden, net als in de oliemolen, met heien fijngestampt tot snuiftabak, die vooral in de 18e en 19e eeuw geliefd was onder "de betere standen".

Soms werden watermolens ingericht voor het malen van mosterdzaad, de z.g. *mosterdmolens*.

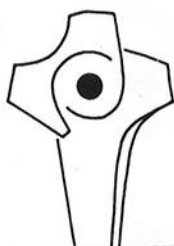
MOLENRIJM

Ik weet de hekken zoo te hangen
Om tot gebruik de wind te vangen.
Ik maak hem tot mijn meesterknecht,
Die 't zwaarste werk voor mij berecht.

(Gegevens o.a. ontleend aan "Watermolens in Nederland" door drs. P. Nijhof)

UITVAART- EN CREMATIEVERZORGING
SINDS 1955

WAUBEN BV



P'tr. CHEVALIERSTR. 6 6136 AX SITTARD
046 - 513572

**Bruin van de
Molen:**



Stééngoed!

Brood- en banketbakkerij

H. HONINGS

Heistraat 30
Tel. 514709 - Sittard



Slagerij R. SWIATALKSKI

Heistraat 32
OVERHOVEN
tel. 046 - 529952



KIDDY'S

De speciaalzaak voor kinderstoffen van o.a.

**JICKER, BOUSSAC, NOUVEAUTEX
en VERSAC**

Kiddy's, Overhoven 71, 6136 EB SITTARD

tel. 046 - 521541

Meubelstoffeerderij

Henk Vorstermans

Voor het betere stoffeerwerk



Bankstelkussens

in alle maten, kwaliteiten en prijsklassen.
Keuze uit méér dan 500 stoffen (ook leder)
uit voorraad leverbaar.



Natuurlijk ook uw adres voor:
Bankstellen - Eetkamers - Fauteuils
Boot- en Caravankussens

Bel voor een afspraak
Wij geven goed advies en vrijblijvende offerte

Tel. 046-518461, b.g.g. 529574
Nusterweg 119 - Sittard
Industriepark Noord